

Dzień Domeny Publicznej w Polsce

19 stycznia 2017

W styczniu otwiera się dostęp do utworów, które przestają podlegać ograniczeniom prawa autorskiego i przechodzą do domeny publicznej. W tym roku jest to twórczość m.in. Herberta G. Wellsa i Józefa Mehoffera. Dzień Domeny Publicznej będzie obchodzony w Warszawie i Krakowie.

1 stycznia każdego roku symbolicznie uwalnia się twórczość kolejnych autorów, którzy zmarli przed 70. laty. Ich dzieła stają się dostępne dla każdego, stanowiąc od tej chwili własność publiczną. Dlatego na całym świecie w styczniu celebruje się otwieranie dostępu do kolejnych zasobów kultury oraz promuje się wiedzę na temat prawa autorskiego.

„Domena publiczna to taki rezerwuar dóbr kultury, z którego każdy ma prawo skorzystać. W tym sensie jest to nasze wspólne dziedzictwo – coś, co wszyscy otrzymujemy w spadku po poprzednich pokoleniach twórców” – mówi Aleksandra Janus, specjalistka do spraw otwartości w Centrum Cyfrowym. „Na tych zasobach, które tworzą naszą tradycję, możemy budować własne dzieła, produkty i usługi, dając jednocześnie tym treściom drugie życie lub podkreślając ich trwałość jako źródła inspiracji” – dodaje.

Jednym z przykładów dobrych praktyk w zakresie udostępniania swoich materiałów jest Amerykańska Agencja Kosmiczna NASA, która dzieli się np. zdjęciami planet wykonywanych z satelity, plakatami promującymi akcje kosmiczne czy dokumentacją wizualną lądowania na księżycu. Może z nich skorzystać każdy np. wokalistka Misia Furtak przetworzyła i wykorzystała dźwięki udostępniane przez NASA w swoim utworze „The Drake Equasion”, do którego powstał także klip bazujący na materiałach filmowych z domeny publicznej i otwartych zasobów.

1 stycznia tego roku do domeny publicznej weszła twórczość osób, które zmarły w 1946 r. W dziedzinie literatury to przede wszystkim dzieła Herberta George'a Wellsa jednego z pionierów gatunku science fiction. Wśród znanych postaci, których twórczość stanie się publicznym zasobem w 2017 r. będą również: Józef Mehoffer – polski malarz, witrażysta, grafik, jeden z najbardziej wyrazistych przedstawicieli Młodej Polski, Laszlo Moholy-Nagy – węgierski malarz, fotograf, projektant, producent filmowy, teoretyk, profesor Bauhausu; Gertrude Stein – amerykańska powieściopisarka, poetka i feministka. Do domeny publicznej przejdą też dzieła Gerharta Johanna Hauptmanna, niemieckiego dramaturga i powieściopisarza, laureata literackiej Nagrody Nobla w 1912.

Zasoby domeny publicznej zasili także tłumaczenie „Przygód dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej” Jaroslava Haska autorstwa Pawła Hulki-Laskowskiego.

Dzień Domeny Publicznej – nieoficjalne święto przypadające 1 stycznia i obchodzone w kilku krajach na świecie. Celem tych obchodów jest zwrócenie uwagi na rolę domeny publicznej w budowaniu kultury i otwieraniu dostępu do wiedzy oraz promowanie wiedzy na temat prawa autorskiego.

Także w Polsce Dzień Domeny Publicznej jest od kilku lat świętowany, choć niekoniecznie 1 stycznia. W tym roku w związku z obchodami Dnia Domeny Publicznej 20 stycznia w Krakowie odbędzie się konferencja adresowana do pracowników instytucji kultury, organizowana przez Koalicję Otwartej Edukacji, Stowarzyszenie Wikimedia Polska we współpracy z Muzeum Narodowym i Bunkrem Sztuki. Jej tematem będą wyzwania i potencjał związany z otwartym udostępnianiem kolekcji instytucji w sieci.

Natomiast 23 stycznia w warszawskim Barze Studio, odbędzie się debata pt. „Róża jest różą? Szara strefa dobra wspólnego w kulturze”. Debata będzie próbą odpowiedzi na pytania dotyczące ograniczania dostępu do twórczości w domenie publicznej i

konsekwencjach tych działań dla kultury, która w coraz większym stopniu żyje w internecie. Organizatorem wydarzenia jest Centrum Cyfrowe, Koalicja Otwartej Edukacji oraz Creative Commons Polska.

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl